

De Commissie voor Australië en Nieuw-Zeeland

Toen van der Plas begin december '42 uit Amerika in Australië arriveerde, was hij in dat land het enig aanwezige lid van de Nederlands-Indische Commissie voor Australië en Nieuw-Zeeland (wij zullen in dit hoofdstuk verder van 'de Commissie' spreken). Van Hoogstraten, Smits en Loekman Djajadiningrat waren door van Mook naar de Verenigde Staten gezonden, de eerste twee om er te helpen bij het oplossen van tal van financiële en economische kwesties (van Hoogstraten bracht ook een bezoek aan Londen), de laatste om er als Indonesisch lid te fungeren van de Commissie voor Nederlands-Indië, Suriname en Curaçao. Smits keerde in april '43 naar Australië terug en hem volgden drie maanden later van Hoogstraten en Djajadiningrat. De gezondheid van die laatste liet veel te wensen over en onze indruk is dan ook dat hij slechts in geringe mate aan de werkzaamheden van de Commissie deelnam. Bijna alle arbeid werd van december '42 af eerst door van der Plas alléén verricht, later door van der Plas en Smits, vervolgens door van der Plas, Smits en van Hoogstraten.

Drie totaal verschillende naturen! Over van der Plas, begaafd maar niet zonder grilligheid, schreven wij reeds – nu, Smits was allerminst grillig. Hij was onkreukbaar en een zorgvuldig financier, 'Hollands degelijk en zwaar op de hand', aldus dr. Honig, die begin '44 uit Amerika in Australië was aangekomen¹; leidinggevend werk op bestuursgebied had Smits in Indië nooit te verrichten gekregen – hij liet zich door van Hoogstraten, die als directeur Economische Zaken grote verantwoordelijkheden had gedragen, ietwat domineren.

Van Hoogstraten, die in '22 op vier-en-twintigjarige leeftijd in Indië was aangekomen en daar, alvorens bij Economische Zaken te worden geplaatst, elf jaar werkzaam was geweest op het centrale punt van het gehele Nederlandse bestuursapparaat: de Algemene Secretarie, was bekwam, energiek, charmant, eerzuchtig en niet vrij van de neiging om, oorlog of geen oorlog, zijn eigen bestaan zo geriefelijk mogelijk in te richten. Toen hij na zijn terugkeer in Australië op vrij grote voet bleef

¹ Getuige P. Honig, *Enq.*, dl. III c, p. 779.